

Αθήνα, 14 Ιουλίου 2023

Προς: Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κ. Θεόδωρο Σκυλακάκη

Θέμα: Συμμετοχή του κοινού στη διαδικασία επικαιροποίησης του Σχεδίου για την Ενέργεια και το Κλίμα

Αξιότιμε κύριε Υπουργέ,

Θα θέλαμε να εκφράσουμε τη σοβαρή ανησυχία μας σχετικά με την έλλειψη διαύλων συμμετοχής του κοινού στην τρέχουσα επικαιροποίηση του Εθνικού Σχεδίου για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ) της Ελλάδας. Σας **προτρέπουμε να θέσετε σε εφαρμογή επαρκή διαδικασία συμμετοχής του κοινού αναφορικά με την επικαιροποίηση του σχεδίου** όπως απαιτείται από τον κανονισμό (ΕΕ) 2018/1999 για τη διακυβέρνηση της Ενεργειακής Ένωσης και της Δράσης για το Κλίμα.

Το αρχικό ΕΣΕΚ που υποβλήθηκε το 2019 δεν είναι πλέον κατάλληλο για να εξυπηρετήσει τον σκοπό του. Οι εκθέσεις της Διακυβερνητικής Επιτροπής για την Κλιματική Αλλαγή (IPCC) και του Προγράμματος των Ηνωμένων Εθνών για το Περιβάλλον (UNEP) υπογραμμίζουν την ανάγκη προσαρμογής της δημόσιας πολιτικής σε αυτό το ζήτημα κατεπείγοντος χαρακτήρα. Οι στόχοι της Ελλάδας σχετικά με τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου πρέπει να αυξηθούν σημαντικά, ώστε να συνάδουν με τον στόχο του 1,5°C που διατυπώνεται στη συμφωνία του Παρισιού. Για να αντιμετωπιστεί αυτή η νέα πραγματικότητα, είναι επιτακτική η ανάγκη για μια φιλόδοξη, συμμετοχική και ρηξικέλευθη επικαιροποίηση του ΕΣΕΚ έως τον Ιούνιο του 2024.

Η επικαιροποίηση αυτή οφείλει να συμπεριλαμβάνει τις ενημερωμένες απόψεις πολιτών και ενδιαφερόμενων φορέων όπως οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και οι φορείς ανάπτυξης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Η συμμετοχή του κοινού είναι καίριας σημασίας για την αποτελεσματική διακυβέρνηση σε θέματα κλίματος και ενέργειας, καθώς συμβάλλει στη δημιουργία πιο εφαρμόσιμων πολιτικών, βελτιώνει την υποστήριξη του κοινού και ενισχύει τη δημοκρατική νομιμότητα. Επίσης, παρέχει μια εγγύηση έναντι της υπερεκπροσώπησης κατεστημένων συμφερόντων, όπως είναι τα συμφέροντα φορέων εκμετάλλευσης ορυκτών καυσίμων. Η μετάβαση προς την καθαρή ενέργεια επηρεάζει τον τρόπο ζωής όλων των πολιτών και πρέπει, επομένως, να λαμβάνει υπόψη τις ανησυχίες τους κατά την εφαρμογή της.

Σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία, το δίκαιο της ΕΕ και τη διεθνή Σύμβαση του Aarhus (UNECE), το κοινό έχει δικαίωμα σε αποτελεσματική συμμετοχή μετά από ενδελεχή ενημέρωση στη διαδικασία επεξεργασίας της επικαιροποίησης του σχεδίου για την ενέργεια και το κλίμα. Οι κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής¹, οι οποίες δημοσιεύτηκαν στα τέλη του 2022, περιγράφουν τις προσδοκίες για τη δημιουργία έγκαιρων και αποτελεσματικών ευκαιριών συμμετοχής σε διάφορα στάδια της σύνταξης των ΕΣΕΚ. **Παρόλο που το εν λόγω έγγραφο κατευθυντήριων γραμμών δεν είναι δεσμευτικό, οι υποχρεώσεις που επεξηγούνται σε αυτό έχουν δεσμευτικό χαρακτήρα.**

Η έλλειψη συμμετοχής του κοινού στη διαδικασία σύνταξης του επικαιροποιημένου ΕΣΕΚ μας ανησυχεί ιδιαίτερα. **Η Ελλάδα είναι ένα κράτος μέλος όπου έχει παρουσιαστεί ο σχεδιασμός του ΕΣΕΚ, αλλά ακόμα δεν έχει ξεκινήσει ούτε και υπάρχει διαθέσιμη πληροφορία για τη διεξαγωγή της απαραίτητης δημόσιας διαβούλευσης, ενώ η προθεσμία υποβολής έχει παρέλθει.**

Σε αυτό το στάδιο, η έγκαιρη συμμετοχή στο επικαιροποιημένο προσχέδιο γίνεται δυσκολότερη. Ωστόσο, απευθύνουμε έκκληση στο Υπουργείο σας να επιδιώξει να συγκεντρώσει τις απόψεις των πολιτών το συντομότερο δυνατό και να συνεχίσει να το πράττει και μετά την υποβολή του προσχεδίου.

Δεδομένου ότι η σύνταξη του επικαιροποιημένου ΕΣΕΚ είναι ο ακρογωνιαίος λίθος για την ικανοποίηση της δέσμευσης της Ελλάδας για την επίτευξη των στόχων του 2030 ειδικότερα και στην καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής γενικότερα, είναι απαραίτητο το Υπουργείο σας:

1. Να διαθέσει στο κοινό πληροφορίες σχετικά με τη διαδικασία επικαιροποίησης, καθώς και το περιεκτικό προσχέδιο του ΕΣΕΚ και όλα τα υποστηρικτικά έγγραφα και στοιχεία.
2. Να αναπτύξει μια συμμετοχική διαδικασία δημόσιας διαβούλευσης σχετικά με το προσχέδιο επικαιροποίησης του ΕΣΕΚ με κατεπείγοντα χαρακτήρα.
3. Να εγγυηθεί ότι κάθε διαδικασία δημόσιας διαβούλευσης είναι διαθέσιμη επί ίσοις όροις, προσβάσιμη και με χρονοδιάγραμμα τουλάχιστον οχτώ εβδομάδων.
4. Να παρέχει τη δυνατότητα συμμετοχής του κοινού σε όλα τα στάδια σύνταξης του ΕΣΕΚ, ήτοι άμεσα και πριν από την παράδοση του προσχεδίου στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η προθεσμία της οποίας ήδη έχει παρέλθει, και οπωσδήποτε πριν την υποβολή της τελικής έκδοσης τον Ιούνιο του 2024.
5. Να λαμβάνει δεόντως υπόψη τις απόψεις που εκφράζουν οι πολίτες και οι ενδιαφερόμενοι φορείς.

Οι συνυπογράφουσες οργανώσεις

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ Περιβάλλοντος και Πολιτισμού
Ελληνική Εταιρία Προστασίας της Φύσης
Ελληνικό Γραφείο της Greenpeace
Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία
Εταιρία Προστασίας Πρεσπών
Καλλιστώ
Οικολογική Εταιρεία Ανακύκλωσης
ANIMA
European Environmental Bureau
Knowledge Network on Climate Assemblies
MEDASSET
WWF Ελλάς

¹ [Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές προς τα κράτη μέλη](#) για την επικαιροποίηση των εθνικών σχεδίων για την ενέργεια και το κλίμα για την περίοδο 2021-2030 (29 Δεκεμβρίου 2022).